

УДК [633.34:581.138.1]:[631.8+58.05]

Разуменко Ю. Л., аспірант кафедри агрохімії

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

e-mail: bundur61@mail.ru

ВПЛИВ ДОБРИВ ТА ПОГОДНИХ УМОВ НА КІЛЬКІСТЬ БУЛЬБОЧОК У РОСЛИН СОЇ

Відомо про велике агротехнічне та екологічне значення соєвих агроценозів, оскільки ця культура спроможна в симбіозі з бульбочковими бактеріями засвоювати атмосферний азот. Загальна кількість фіксованого соєю азоту досягає 150–180 кг/га, з яких від 30 до 90 кг/га залишається в ґрунті з поживними рештками.

Метою досліджу є визначення впливу внесення фосфорно-калійних та азотно-фосфорно-калійних добрив на розвиток бульбочкових утворень на коренях рослин сої, підвищення урожайності і якості насіння сої за рахунок використання мінеральних добрив, мікродобрив та бактеріально-го препарату. Схема досліджу: 1) Контроль (без добрив); 2) $P_{60}K_{60}$ врозкид; 3) $P_{60}K_{60}$ врозкид + ризогумін* (*мається на увазі передпосівна обробка насіння біопрепаратом ризогумін); 4) $N_{60}P_{60}K_{60}$ врозкид; 5) $N_{60}P_{60}K_{60}$ врозкид + ризогумін; 6) $N_{60}P_{60}K_{60}$ локально на 5 см і 10 см по 30 кг д.р. + ризогумін; 7) $N_{60}P_{60}K_{60}$ локально на 10 см + ризогумін; 8) $N_{30}P_{30}K_{30}$ локально на 10 см + ризогумін; 9) $N_{60}P_{60}K_{60}$ локально на 10 см + ризогумін + мікродобриво; 10) $N_{60}P_{60}K_{60}$ локально на 10 см + ризогумін + мікродобриво + гідрогель. Повторність досліджу триразова.

Дослідження проводили на дослідному полі кафедри агрохімії Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва протягом 2015–2016 рр. Ґрунт – чорнозем типовим важкосуглинковий на лесі. Вирощували ранньостиглий сорт сої Естафета. Добрива вносили вручну під передпосівну культивуацію: аміачну

селітру, суперфосфат простий та сульфат калію. Обприскування мікродобривом здійснено у фазу бутонізація – цвітіння.

Наші дослідження показали, що фосфорно – калійні добрива позитивно впливали на кількість бульбочок, у 2015 і 2016 рр. на варіанті 3 і 4 їх налічувалось найбільше (у середньому 18 шт./рослину). Внесення азотних добрив врозкид пригнічувало розвиток бульбочкових утворень (їх нараховувалось лише 1–2 шт./рослину), а локальне внесення азоту не чинило негативного впливу на цей процес. Але на варіанті 6, де добрива вносили стрічками на 2 глибини азотфіксація виявилася пригніченою. У 2015 році у фазі цвітіння кількість бульбочок по всім досліджуваним варіантам майже не змінилася порівняно із фазою налив бобів. А у 2016 р., який характеризувався більшою кількістю опадів порівняно з 2015 р, у фазу налив бобів спостерігається збільшення кількості бульбочок по всім варіантам досліджу. Очевидно, мінеральний азот був частково використаний рослинами, а інша доля його промилася в результаті дії опадів. Особливо це помітно на варіантах 4 і 5. Тут у фазу цвітіння нараховувалось лише 2,2–2,6 шт./рослину. А у фазу налив бобів їх кількість зросла до 17,9–19,4 шт./рослину, тобто їх стало майже стільки ж, як і при локальному внесенні добрив. Позакореневе підживлення мікродобривом позитивно впливало на розвиток бульбочок. Внесення гідрогелю у 2015 р. спричинило деяке зменшення кількості бульбочок, а у 2016 р. не вплинуло на їх кількість.

УДК 631.5

Реут А. А., канд. биол. наук, стар. науч. сотр.

Миронова Л. Н., канд. с.-х. наук, зав. лабораторией

ФГБУН Ботанический сад-институт Уфимского научного центра РАН

e-mail: cvetok.79@mail.ru

ВЛИЯНИЕ НОВОГО РЕГУЛЯТОРА РОСТА РАСТЕНИЙ *Biodux* НА МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ ВИДОВ РОДА *IRIS* L.

Важным элементом современных агрономических технологий в растениеводстве является применение регуляторов роста растений. Они способны в малых дозах влиять на процессы метаболизма в растениях, что приводит к значительным изменениям в росте и развитии растений. При этом регуляторы роста рассматриваются как экологически чистый и экономически выгодный способ повышения декоративности интродуцированных культур, позволяющий по-

лучше реализовывать потенциальные возможности растительных организмов. Актуальным остается вопрос – какой регулятор роста выбрать и как правильно его использовать.

Целью работы было дать оценку эффективности использования регулятора роста *Biodux* на изменение некоторых морфометрических параметров некоторых представителей рода *Iris* L.

В качестве объектов исследования были использованы следующие виды: *I. aphylla* L. (получен се-